
[2020-87-RE](#)

Causa 2020-87-RE

(Pont Ayerbe c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 568-2020. Recurs d'empara

Sentència del 15 de març del 2021

BOPA núm. 36, del 24 de març del 2021

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 30 de desembre del 2020, per la representació processal de la Sra. Natàlia Pont Ayerbe, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció 4 de la Batllia en relació amb els autes penals 4102675/2014, que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret fonamental invocat i que acordi restablir la recurrent en la integritat del seu dret, ordenant que en el termini més breu possible la Batllia resolgui en relació amb el seu escrit del 30 de setembre del 2015, estimant o no la pràctica de les diligències sol·licitades i que es procedeixi a donar l'impuls processal oportú per tal d'instruir aquesta causa. Així mateix, demana que es declari el dret de la recurrent a ser indemnitzada pels danys i perjudicis derivats de la vulneració al·legada;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 18 de gener del 2021 que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, aquesta causa;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 5 de febrer del 2021, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. Atès que el seu excònjuge no complia de manera persistent i continuada les seves obligacions de contactes paternofilials i de contribució econòmica al manteniment de la seva filla menor d'edat, establertes l'any 2007 mitjançant una sentència de separació, el 15 de gener del 2015, la representació processal de la Sra. Natàlia Pont Ayerbe va presentar una querella criminal contra el Sr. Marc Lladó Gorraiz, per un delictes major de frustració de procediments executius de cobrament i per un delictes menor d'obstaculització d'execució de resolucions judicials, ambdues infraccions amb caràcter continuat, juntament amb una acció civil.

1.2. El 10 de setembre del 2015, la Batllia va dictar una providència mitjançant la qual donava vista dels autes a les parts i al Ministeri Fiscal, i, atorgava un termini de 15 dies per tal que se sol·licitessin la pràctica de diligències d'instrucció.

1.3. El 30 de setembre del 2015, la part recurrent va presentar un escrit en què sol·licitava la pràctica de diverses diligències d'instrucció.

1.4. El 2 de setembre del 2019, la Secció d'Instrucció 4 de la Batllia, va acumular la causa de referència amb una altra causa seguida davant la Secció d'Instrucció 5 per identitat d'objecte.

1.5. La part recurrent va presentar, en quatre ocasions, escrits en què demanava un impuls processal i la pràctica de les diligències sol·licitades: el 26 de febrer, el 15 de maig, el 23 de juny i l'1 de setembre del 2020.

1.6. El 30 de desembre del 2020, la representació processal de la Sra. Natàlia Pont Ayerbe va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció 4 de la Batllia en relació amb els autes penals 4102675/2014, que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la recurrent

- L'argument essencial d'aquesta part se centra en la inactivitat de llarga durada de la Batllia, la qual vulneraria el dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

- Destaca que des de la presentació de la querella, el 10 de setembre del 2015, no hi hagut la pràctica de cap diligència d'instrucció.

- Posa en relleu que, el 30 de setembre del 2015, va demanar la pràctica de diverses diligències d'instrucció i que després que se li notifiqués, el 2 de setembre del 2019, l'acumulació d'aquesta causa amb una altra, va presentar diversos escrits de protesta i d'insistiment, concretament, el 26 de febrer, el 15 de maig, el 23 de juny i l'1 de setembre del 2020.

- Cap dels seus escrits, ni cap de les seves peticions han estat contestades, quan és evident que l'afer no presenta cap dificultat particular.

- Aquesta inactivitat judicial li ha causat un greu perjudici en la mesura en què a manca del pagament de les pensions alimentàries de la seva filla, que haguessin hagut de ser abonades, ha hagut de fer-se càrrec del manteniment de la menor tota sola.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret fonamental invocat i que acordi restablir-la en la integritat del seu dret ordenant que en el termini més breu possible la Batllia resolgui en relació amb el seu escrit del 30 de setembre del 2015, estimant o no la pràctica de les diligències sol·licitades i que es procedeixi a donar l'impuls processal oportú per tal d'instruir aquesta causa. Així mateix, demana que es declari el seu dret a ser indemnitzada pels danys i perjudicis derivats de la vulneració al·legada.

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- En primer lloc, el Ministeri Fiscal exposa els criteris tinguts en compte pel Tribunal Constitucional i pel Tribunal Europeu dels Drets Humans per valorar el caràcter raonable o no d'un procediment judicial: l'organització de l'òrgan judicial, el volum de casos que ha de resoldre, l'actitud de les parts, la complexitat de la causa i la durada mitjana del procediment en supòsits similars.

- Examinant aquests criteris en relació amb aquesta causa concreta, el Ministeri Fiscal constata que l'absència d'activitat judicial durant 5 anys, tot i les protestes reiterades de la recurrent, no és una durada raonable i sobrepassa els períodes processals ordinaris en aquest tipus de contencions.

- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que estimi aquest recurs d'empara, declarant que la inacció judicial ha vulnerat el dret de la recurrent a un judici de durada raonable.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. L'únic objecte d'aquest recurs d'empara rau en la inactivitat de la Batllia en una causa pendent constitutiva d'una vulneració del dret a un judici de durada raonable.

3.2. El dret a un procés de durada raonable és una garantia fonamental del dret a un procés degut que deriva de l'article 10 de la Constitució.

3.3. Els criteris que permeten determinar l'existència o no d'una dilació indeguda en el marc d'un procediment judicial que es desenvolupa davant les jurisdiccions ordinàries són: la complexitat de l'assumpte, i com a corol·lari d'aquest punt la naturalesa de l'assumpte i la durada mitjana del desenvolupament del procediment en afers similars, l'actitud dels tribunals i la de les parts.

3.4. Aquests criteris han estat recordats en nombroses ocasions per aquest Tribunal (veg. per ex. la sentència del 14 de març del 2001, recaiguda en la causa 2000-17-RE, del 10 d'octubre del 2016, recaiguda en la causa 2016-8-RE, de l'11 de juliol del 2019, recaiguda en la causa 2019-21-RE, la del 17 de febrer del 2020, recaiguda en la causa 2019-70-RE, la del 19 de maig de 2020, recaiguda en la causa 2020-34-RE, o més recentment, les sentències del 17 de febrer del 2021, recaigudes en les causes 2020-74-RE, 2020-80-RE i 2020-81-RE).

3.5. En aquesta causa que avui s'ha de resoldre, cal indicar que, el 10 de setembre del 2015, la

recurrent va presentar una querella criminal, i que, el 30 de setembre següent, va demanar la pràctica de diverses diligències d'instrucció, petició que no va ser resposta.

3.6. També es desprèn de les actuacions que, el 2 de setembre del 2019, la Batllia va acordar l'acumulació de la causa amb una altra per identitat d'objecte en els fets, i, que posteriorment a aquesta decisió, la recurrent va presentar una sèrie d'escrits en què protestava pel retard i en què insistia en les seves pretensions (el 26 de febrer, el 15 de maig, el 23 de juny i l'1 de setembre del 2020).

3.7. La manca d'activitat no es pot, per tant, imputar al comportament de la part recurrent, la qual ha demanat regularment a la Batllia d'actuar.

3.8. L'objecte de la causa, el qual rau en l'impagament persistent de la pensió alimentària i en l'incompliment del règim de visites, també de manera reiterada, per part del progenitor respecte de la seva filla, no és d'una complexitat que permeti justificar l'absència absoluta d'activitat judicial per un període de 5 anys.

3.9. Les conclusions del Ministeri Fiscal convergeixen en aquest sentit i recorden la jurisprudència del Tribunal Constitucional, d'acord amb la qual la manca estructural de mitjans humans i materials dels tribunals no és un element que pugui afectar el dret fonamental a un judici de durada raonable (veg. per ex. la sentència del 12 d'octubre del 2009, recaiguda en la causa 2009-9-RE).

3.10. Per consegüent, el Tribunal Constitucional ha d'atorgar l'empara sol·licitada i ha de declarar la vulneració del dret de la recurrent a un judici de durada raonable, així com el seu dret a obtenir una indemnització per aquest motiu, alhora que ordena a la Batllia que es pronunciï respecte d'aquesta causa en la major brevetat possible.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara interposat per la representació processal de la Sra. Natàlia Pont Ayerbe.
2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret fonamental a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.
3. Declarar que la part recurrent té dret a ser indemnitzada pels perjudicis soferts.
4. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal de la recurrent, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 15 de març del 2021.

Josep-D. Guàrdia Canela
President

Jean-Yves Caullet
Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat

Dominique Rousseau
Magistrat